

Žalm 23

Hošťálková 20.8.2023

1. čtení: **Žalm 91**

Písňe: **706, 4, 719, 715, 687**

Milí bratři a sestry, dnes tu budeme přemýšlet nad žalmem, který po mnohá staletí poskytuje útěchu ztrápeným a bezmocným. Je nám oporou v těžkých situacích a zároveň je vyznáním naší důvěry v Boha. Povstaňme k jeho přčtení:

Text Kazaní: Žalm 23.

Bratři a sestry, 23. žalm nebo alespoň jeho první verš je asi nejznámější úryvek z Bible. Znájí ho i ti, kteří s křesťanstvím nemají nic společného. Pokud ve filmu uvidíme kněze v kostele, nejspíše bude citovat tento verš. Každý z nás určitě viděl mnoho obrazů s motivem Pána Ježíše jako pastýře. Tehdejšímu izraelskému lidu to totiž bylo přirozené. Ovce byly v Palestině běžná zvířata a mnoho lidí je pásávalo, a tak jim toto přirovnání bylo srozumitelné. I král David, který nejspíš sepsal tento žalm byl za mlada pastýřem. Ale i tady na Valašsku se ovce hojně chovaly a dodnes ještě někde chovají. Poslední dobou ale už většina lidí nemá představu, co to obnáší starat se o stádo ovcí. V Bibli najdeme zmínky, které nám dokreslují vztah pastýře Boha s námi, jeho ovcemi. Třeba, když šel pastýř hledat jednu ztracenou ovci a nechal jich 99 v ovčinci. Nebo v Janově evangeliu se píše: „*Moje ovce slyší můj hlas, já je znám, jdou za mnou*“. A také „*Já jsem dobrý pastýř. Dobrý pastýř položí svůj život za ovce*“. To vše nám vykresluje Boha jako pastýře, který se o nás stará a neustále nás vede, abychom nezbloudili.

„Hospodin je můj pastýř“

V prvním verši vyznává žalmista „Hospodin je můj pastýř“. Jde o úžasné vyznání věřícího člověka. David ve svém životě pochopil, že Bůh je jediný pravý vládce a jediný, kým se má nechat vézt. Uvěřil a poznal Hospodinovo vedení. Poznal, jaké to je být v Hospodinově náručí. A tak neotřesitelně vyznává: Hospodin je můj pastýř. Nehledá už pomoc jinde. Neobrací se na nikoho jiného. Ostatní bohy už nepotřebuje. Našel jediného živého Boha, který se o něho postará. Vše ostatní zahodil jako zbytečnou zátěž. I nás dnes toto vyznání naplňuje radostí a pokorou. Naše srdce s radostí křičí „jsem Boží ovce“. Ale stejně jako David nebyl vždy plně oddán Bohu, tak i my občas zbloudíme jako ty ovce. Víte, jak se stane, že se ovce zatoulá? Poodběhne od stáda, protože si myslí, že tam je lepší pastva a ztratí přitom pozornost ze svého pastýře. Je zajímavé, že i po tolika letech se lidé odklání od Boha ze stejných důvodů - chtějí něco víc anebo chci si být svým vlastním pánem. V dnešních dobách se osobnost prezentuje jako suverénní, autonomní a svobodná. Představa být jako ovce závislá, nesvobodná a někým vedená je nelichotivá. A tak i když víme, že Hospodin je náš pastýř, čas od času nás přemůže naše staré já a jdeme si vlastní cestou. V tu chvíli se ale na nás nevztahují zaslíbení tohoto žalmu a ručíme si za sebe sami. Nic není ale ztraceno. Pán Bůh trpělivě čeká a nabízí pomoc všem, kdo pochopili, že vlastní cesta vede do problémů a záhuby. Nabízí svou otevřenou náruč všem, kteří pochopili, že sami si nemohou být dobrými pány a vracejí se s vědomím, že skutečnou svobodu naleznou jen ve víře v Boha.

„Nebudu mít nedostatek“

V druhé polovině prvního verše Král David směle vyznává: „*Nebudu mít nedostatek*“. Toto Davidovo vyznání se opírá o první výrok „Hospodin je můj pastýř“. Jen díky tomu o něj bude postaráno. Nic víc už není potřeba. Stát se Boží ovcí znamená zajistit si život. Ať přijde cokoli, není potřeba se bát. Vezměme si příklad z putování Izraelců po poušti. 40 let chodili po pusté poušti a nechybělo jim jídlo ani voda. Bůh se o ně staral a dával jim vše co potřebovali. Položím vám otázku „co znamená nemít nedostatek“? Kde je pro vás hranice nedostatku a nadbytku? Je to mít dům před ním auto a alespoň jednou ročně dovolená u moře? Nebo je to alespoň byt a dovolená v česku. A co takhle dost peněz na pořádné jídlo a nějaké ty naše koníčky. Nebo si nedostatek představíme jako nutné minimum k tomu, abychom tak nějak přežili. Je jasné, že v tehdejší době a dnes si lidé představovali nedostatek úplně jinak. Bez ohledu na naše představy tím král David myslel, že o něj bude vždy postaráno. Že se nebude muset bát o své přežití. V Matoušově evangeliu čteme: „*Nemějte tedy starost a neříkejte: Co budeme jíst? Co budeme pít? Co si budeme oblékat? Po tom všem se shánějí pohané. Váš nebeský Otec přece ví, že to všechno potřebujete. Hleďte především jeho království a spravedlnost, a všechno ostatní vám bude přidáno.*“ (Mt. 6,31-33) Jako Boží ovce se nemusíme bát nedostatku. Náš Pán přesně ví, co potřebujeme, kdy to potřebujeme a kolik toho potřebujeme. Nemusíme si zoufat jako nevěřící, když jsou v nouzi. Skrze naši jistotu pak můžeme pomáhat ostatním a s vděčností chválit Boha.

„Dopřává mi odpočívát na travnatých nivách, vodí mě na klidná místa u vod, naživu mě udržuje, stezkou spravedlnosti mě vede pro své jméno“.

V Palestině není tolik vláhy jako u nás. Země tam připomíná spíše poušť než zelené pastviny. Jen vzpomeňte na minulý měsíc. Bylo sucho a tráva byla uschlá, málokde jsme viděli krásně zelenou čerstvou travu. U nás se ovce

vyženou na pastvu a pokud je ohrada dost velká, tráva stíhá dorůstat. Naproti tomu museli pastýři v Palestině hledat zelenou trávu pro své ovce a přehánět je z jednoho místa na druhé. Nebyla to idylka, jak se mnohým dnes může zdát. Ovce jsou docela plachá zvířata. Aby si odpočinuly, musí se cítit v bezpečí a v klidu. A tak se pastýř měl co ohánět, aby jeho stádo prospívalo. Tady Král David popisuje, že mu Bůh dopřává i opravdový nadstandard. Nejenom přežití, ale i hojnost a klid. Není tu napsáno, že se takhle má pořádk. Ani my se na Hospodinově cestě nebudeme mít vždy růžově. Ale po zkouškách a těžkostech vždy přichází období, kdy nás Bůh zahrne radostí a pokojem. Dopřeje nám odpočinek a nechá nás nabrat síly do dalších dnů.

V Matoušovi čteme: „*Pojďte ke mně všichni, kteří těžce pracujete a jste přetíženi, a já vám dám odpočinek.*“ (Mt. 11,28) V našem žalmu zase čteme „*naživu mě udržuje*“. Král David ví, že jakkoliv zbídačený přijde před Hospodina, on se o něho postará, tak jako se postará pastýř o vyhladovělou, žíznivou a k smrti vysílenou ovci. Tam, kde my už svými silami nevidíme východisko. Tam, kde nás opustily všechny síly, i tam, kde se hroutí všechno, na co spoléháme. Právě tam na nás čeká náš Pán, aby nás znovu postavil na nohy a pomohl nám zpátky do života. Aby nás postavil na svou spravedlivou cestu a vedl po ní. Ve starém zákoně se slovy „*spravedlivá stezka*“ myslí cesta, která vede spolehlivě k cíli, cesta, na kterou se můžeme spolehnout za všech okolností. Když David dodává, že nás Hospodin vede pro své jméno, myslí tím, aby se na našem životě oslavil a my jsme mohli být příkladem Jeho péče tak, jako kdysi Izraelský národ. Aby i ostatní viděli, jak úžasného pastýře máme a zatoužili také po jeho vedení.

„I když půjdu roklí šeré smrti, nebudu se bát ničeho zlého, vždyť se mnou jsi ty. Tvoje berla a tvá hůl mě potěšují. Prostíráš mi stůl před zraky protivníků, hlavu mi olejem potíráš, kalich mi po okraj plníš“.

Král David prožíval chvíle, kdy se bál o svůj život. Když chránil ovce před vlky, nebo když bojoval s Goliášem, ale také, když se ho Král Saul snažil zabít. Ze všech těchto situací ho Hospodin vyvedl. Stál při něm, a tak to i David vyznává. Vzpomeňme si také my na situace, kdy jsme byli v koncích. Nemusí to být hned ohrožení života, ale určitě si vzpomenete na chvíle, které by se daly přirovnat k údolí šeré smrti. Možná jsme se báli, možná jsme se modlili, ale také jsme možná už neměli sílu ani sepnout ruce a prosit Boha o pomoc. Já osobně tento pocit zažívám v letadle, když nastanou turbulence. Mám pocit, že se zřítíme. A tak se modlím a prosím Boha, aby to letadlo držel ve vzduchu až do přistání. Musím říct, že mne ještě nikdy nezklamal. Ne jenom, že jsme vždy doletěli, ale také pak cítím úlevu. Představuji si, jak sám Bůh drží to letadlo jako dětskou hračku a letí s ním. Víím pak, že se nemusím bát. A říkám si, jak je super, když se o mně stará všemohoucí Bůh. V 5. Mojžíšově čteme: "*Buďte rozhodní a udatní, nebojte se a nemějte strach, neboť sám Hospodin, tvůj Bůh, jde s tebou, nenechá tě klesnout a neopustí tě*" (Dt 31,6). Tam, kde ostatní padají, my se můžeme opřít o berlu našeho Pastýře a s důvěrou pokračovat v cestě. On sám nám bude prostírat stůl a mazat nás olejem na znamení požeňování. „*Ale ti, kdo skládají naději v Hospodina, nabývají nové síly; vznášejí se jak orlové, běží bez únavy, jdou bez umdlení.*“ (Iz. 40,31).

„Ano, dobrota a milosrdenství provázet mě budou všemi dny mého žití. Do Hospodinova domu se budu vracet do nejdelsích časů“.

Poslední verš znovu vyjadřuje Davidovu víru v Hospodinovu cestu. Přes pronásledování Králem Saulem. Přes smrt Saulova syna Jonatana, která Davida zasáhla. I přes smrt jeho prvního syna. Přes všechny tyto útrapy David vyznává: „*dobrota a milosrdenství mě budou provázet všemi dny mého žití*“. Ví totiž, že pokud by šel životem svou vlastní cestou, potkalo by ho ještě více trápení. Boží cesta je ta nejpřímější a nejjednodušší. Ale pokud bychom zbloudili, On nás nezavrhne. Jeho milost s námi bude vždy, když o to budeme stát. Kromě nás samotných není nic, co by nás odloučilo od Boží lásky. Vždy a všude si můžeme být jisti Boží přítomností. Jeho otevřená náruč čeká, až se k němu rozběhneme jako malé děti ke svým rodičům. Tam pak nalezneme Boží dobrotu a milosrdenství, ať se stalo cokoli. Navracet se do Hospodinova domu znamená nejen znovu přicházet, ale také mít tam své místo.

Závěr

Král David vyznává, že sám je v tomto světě ztracený, slepý a bezbranný. Uvěřil v Hospodina, a tak se teď může spoléhat na Jeho vedení a ochranu. Poznal Boží lásku a raduje se z jistoty, kterou obdržel, když se stal Boží ovci. Bratři a sestry, chtějme se i my stát Božími ovci. Vždyť kdo by nechtěl vyměnit strach a nejistotu za důvěru a odpočinutí. Není nikdo jiný, kdo by nám mohl garantovat 100% jistotu. Nemějme strach ze ztráty suverenity, ale okusme tu pravou svobodu v Kristu. Jako jeho ovce budeme provedeni těžkostmi a nakonec spočineme v Božím domě, kde nalezneme naplnění našeho života. David v 73 žalmu vyznává: „*Mně však v Boží blízkosti je dobře, v Panovníku Hospodinu mám své útočiště.*“ (Ž. 73,28a).

Amen.